

اذل استاده اند و کینفر پیچیدمت هم در استاده هر کینفر که وارد میشود اسم خودش را به پیچیدمت
میگوید و او فریاد میکند که فلان وارد شد خیلی خوب وضعی است مدتی نشسته و در دهمه را تماشا کردیم تا
امرا و اعیان و سفرای خارجه و بزرگان شهر و ژاپوینها و چینی با و بندها و سیاهها و غیره که در پاریس
بودند دعوت شده بودند سفری از آنام آنام ملکنی است که در سرحدات چین واقع است و پادشاهی
علیه دار و دیده شد که هیچ تا بحال ندیده بودم یکت شاه زاده آنامی هم که پسر عموی پادشاه آنام است
در اینجا ملاقات شد مردی کوتاه قد و زر و چرده و آبله رو است چند دانه بود در چانه اش دارد پادشاه
سیاهان هم باز وجه اش آمده بود آمد پیش ما نشست قدری صحبت کردیم باغ جلو این عمارت را چراغان
کرده بود و بکمال زیاده تم روشن کرده بودند که تن روز شده بود قدری با هم مانا کردش کردیم و در همین عمارت
یکت نیاز مختصر بسیار مزین قشکی هم حاضر کرده بودند تماشا کرده بعد سوار کالسکه شده آمدیم منزل
روز جمع چهارم) امروز بایه برویم به تودر که موزه پاریس است شماره اور منزل خوردیم سفردو
روس که پسر مردی بنفاد ششاد ساله همش (بادن دو مهنر هم) است قبل از ظهر با نظر آقا و زیر مختا
ما بصورت ما آمد قدری صحبت کردیم برخاست و رفت بعد از نهار کالسکه حاضر شده این السلطان بین
ما وقت حرکت بود حالا که بخوایم برویم حاضر شد پرسیدیم کجا بودی عرض کرد با آسانسور رفتم بر تبه
اعلای برج ایفل خیلی تعریف میکرد که تماشا داشت و همه شهر پیدا بود خلاصه با این السلطان و جنرال همان
و میسوالو اتومی کالسکه نشسته مجدداً در له و این خلوت و اکبر خان و ادیب الملکت هم در کالسکه دیگر
ظرفم رکاب بودند اندیم مار سیدیم به تودر پیاده شدیم ویر کتر تودر که همش (کینفرین) است
جلو افتاده داخل شدیم زیر عمارت تودر بگرتبه ایست که محبته های سنگی زیاد گذارده اند از اینجا تهمجور و بیرون
بعمارت از آن پله با بالارفته داخل عمارت شدیم عمارت تودر و اسبابهای اینجا معروف و مستغنی از تعریف
همه کس میداند امروز هم نجوایم اسبابهای میو و لافور ای بییم که از شهر سوس که شوشتر باشد بیرون آورده است
ما دام و لافوا آمد جلو او را دیدم بهمان طور است که در چند سال قبل طهران آمده و لباس مردانه پوشیده بود حالاً
لباس مردانه پوشیده بود هیچ عادت لباس زنانه ندارد فارسی هم خوب حرف میزند دین مدت که طهران
بوده یاد گرفته است اما خود لافوا که طهران بود لاغر و زرد و ضعیف بود حالا که او را دیدم حال آمده است
خلاصه از یکی دو اطاق گذشته داخل اوطاقی که اسبابهای دلافا بود شدیم اگر چه اسباب زیادی نبود
ولی اینکه آورده است خوب است صورت سر باز بای همه دارا آورده و سنگهای بزرگ که در آن وقت
ستون عمارت دارا بوده و تمام را اجتاری نموده بودند و شکل کاو داشت و ازین قبیل خیلی چیزهای خوب
آورده است

نوشته
فردوسی
تاریخ
تاریخ
تاریخ

ایستاده و ناپلیون بافتون و صاحب منصبها از جلو او میگذرند همه پادشاهان قدیم فرانسه و روسای جمهور را
 مثل جناب سادی کارو و مارشال کاکا هون ساخته اند که در برهمت یکت پادشاهی و یکت وضع سلطنتی است
 اما هوای اینجا خیلی حسود است که احوال آدم بهم میخورد و هیچ محل تفضیلت زود پائین آمده یکت کردنی بهم بود
 دو باغ کردیم اما عمارت توپیری آن عمارت قدیم نیست عمارتیکه اول عمارت روی زمین و جای سلاطین
 و پادشاهان بزرگ بود بجای منهدم و خراب شده است و باغی که در تمام دنیا معروف بود حالا منحصرا بچند
 درخت کوچک گردیده است خلاصه از اینجا مستقما آیدیم منزل شب را باید برویم با کسپورسیون برای ما
 عید جشن گرفته اند و چراغان کرده اند ساعت هفت بعد از ظهر شام خوردیم و ساعت هشت با این التسلط
 و سیو بالو او جنرال همادار قومی کاسکت سه سار پلترنیم هم از عقب سوار شده را ندیم خیلی دور تر از
 اکتپورسیون یکت دروازه کمانی با آهن ساخته اند که زیر آن پلی است و مردم متقل آمد و رفت می
 کنند و می آن شکل کمانی از طرفین صورت نشانهای فرانسه و ایالات فرانسه و سایر دول اما تاور
 روی کچ یا آهن کشیده و رنگت زرد و خضاب کرده اند و مالای هر نشانی هم پرق آن ولایت و دولت
 زده اند این دروازه را با چراغانهای الکتیه از طرفین چراغان کرده بودند از دست راست رودخانه سن بود
 که اطرافش را در کمال جوی چراغان کرده بودند و جریان آب از میان چراغان خیلی جلوه داشت و از آخرش
 چراغان تیرا تاور و جیبی با نایش بود از دست چپ هم چراغان می آمدیم خیلی با جلوه بود از اینجا گذشتیم داخل
 اکتپورسیون گردیده پیاده شدیم صدر عظیم و سایر روز را در پیش طلب و دیر کترهای خود اکتپورسیون
 حاضر بودند چون در اکتپورسیون جمعیت زیاد و مجال بود که بواسطه
 از وسط اکتپورسیون برویم تا برسیم به محلی که برای تماشای ما معین کرده اند لنداد کانهای اطراف اکتپورسیون
 را با پلیس خلوت کرده و زمین آنرا فرش نموده بودند که از اخبار برویم همیشه مردم در اکتپورسیون یکت
 فنکت میدهند و داخل میشوند اما مشرب برای حضور ما این چراغان مفضل این یکت فنکت به پنج فنکت
 سبده است افلا شیب بعد از چند پنجاه هزار نفر جمعیت با کسپورسیون آمده اند و مدیر کسپورسیون
 معاون جمعیت هزار تومان ازین جمعیت فتق شده است خلاصه از میان اطاق قمار فیم و بر کجا بلانی میرسیم
 مردم را میدیدند هوزامی کشیدند و مراسم عظیمات سجای آوردند بهیچون آیدیم تا رسیدیم بدر کتیکه
 که مرکز اکتپورسیون است که تفصیل آنرا نوشته ایم اینجا جناب رئیس جمهور می باز و وجه و سپرایشان و
 جمعی از مردم که پیش ایشان بودند قرم در ایستاده بودند با ایشان دست داده از پله بالا رفتیم
 حدود آن سبده یکت با لکن و غلام کردنی است که اخبار برای تماشای نخستین ما معین کرده اند رسیدیم

به بالای کسبداقل بکشت فلام کردنی است که نگاه بوسط کسبند میکند اینجا استادیم جمعیت زیادی کرده
 وسط کسبند جمع شده بودند و بعضی بود که بیج جای زمین پیدا بود همچنین که بارادیدند بی جنبه بار بصدای بلند
 فریاد کردند و (پول شاه) با آنها تعارف کردیم و بعد رفیقیم بگوشه این کسبند که باید اول اینجا بنشینیم و
 برای ما صندلی گذارده بودند همچنین که وارد اینجا شدیم و این جمعیت ابوه باز ما را دیدند یکی بنا کردند فریاد
 مسترت آمیز زدند و معلوم بود که نام این حرکات و صداها از روی شوق و میل قلبی است از توی کسبند
 الی زیر برج ایفل نام سخن کسپوریسیون در بر کجا که ممکن بود آدم بایستد مردم استاده بودند چنانکه
 زمین هیچ پیدا نبود شعاع چراغ برق بالای برج ایفل را که مثل شماره دنباله دار است متصل مایه چشتمند ^{بطرف}
 و بروقت نور آن چراغ با مینا بید مردم بیشتر فریاد میروند قدری در اینجا نشسته بعد برخواستیم آمدیم
 بعلامه گردش و بالکن وسط این کسبند اینجا هم صندلی زیاد بود نشینیم باز مردم بی اختیار فریاد میکردند
 حوض وسط که فواره های آن محبت بزکمای مختلف سبز و زرد و قرمز و آبی دیده میشد و جنلی تا شاد داشت
 از سوراخهای زیر این فواره با اختراعی با شیشه های الوان و الکتریسیته کرده اند که آب را این رنگ
 میکند عجیب تر این است که یک فواره پنج شش رنگ میشد حقیقت چراغان این همه و بالاتر نمیشود
 هوای صاف و مابین شب پنجم ماه ویرانان کسپوریسیون و چراغانی بر فی برج ایفل و چراغان
 بزکاد و او این جمعیت مردم که البته بقدر سیصد هزار اجتماع کرده بودند عالم عربی داشت که بوصف
 مینا بد بقدر یک ساعتی که نشینیم دیدیم دیگر با این از وحام نیتو و توی کسپوریسیون گردش کرد فواره
 بمنزل مراجعت کنیم بعد از یک ساعت و نیم توقف برخواستیم از پله ها آمدیم پایین از توی جمعیت مردم
 که باز رسم عظیم و تعارف بجامی آوردند و ما از یک طرف و جناب رئیس جمهوری از طرف دیگر جواب آنها
 میدادیم رفیقیم تا رسیدیم با آن دالان بای تاریک کسپوریسیون که اقول آمده بودیم از اینجا هم گذشته
 بنزد یکت کالسکه رسیدیم با جناب رئیس و زوجه ایشان تعارف و خدا حافظ کرده سوار کالسکه شدیم
 بمنزل رسیدیم (رفیقیم بنده ^{و پنجم}) امروز باید برویم با کسپوریسیون نماز مختصری خورده و
 کالسکه شده با اندیم برای کسپوریسیون کالسکه مار از درهای کسپوریسیون گذرانده قدری دور کردیم
 رسیدیم چو اینقدر دور میرویم گفتند راه آهنی مخصوص کسپوریسیون ساخته که دور کسپوریسیون
 میگردد و هر کجا بخواهند کالسکه بیایند مردم پیاده میشوند و میروند گردش کرده میانند و باره بر راه آهن
 برای نشستن با آن راه آهن راه دور کردیم همینطور آمدیم تا آن یکت و کسپوریسیون که نزدیک راه
 آهن بود داخل گردیده پیاده شده رفیقیم به گارا کوچکی بود رفیقیم توی واکن و بگردان و تیران راه آهن

پنجم

ازین طریق تر و بهتر میشود رئیس این راه که اسمش (دی کوئیل) است بحضور آمد و معرفی شد مرد بسیار معقول نجیبی بود فاصله ما بین دو خطر ایل پنج و جب است و دو اکنهای کوچک معقول برای بزرگان و اعیان و پولیکت دارد لکن مویف بای کوچکت دارد که جنلی احتیاست بهر طور بخواهند تندی یا آهسته میرود از همه نوع راه آهسته این راه بهتر است خلاصه مدتی باره آهسته رفتن در محلی که سکیونهای دول است پیاده شده داخل آنها شدیم سکیون روس و یونان و سربانی و ژاپون و آتام و سیام همه بودند سکیون قیمت ژاپونی جنلی اسباب ارجیسی بای کار ژاپون و چین بای دیگر خریدیم ژاپونینا در صنایع جنلی ترقی کرده اند مصنوعات نفیس داشتند اغلب بونینا هم فرانسه حرف میزنند سکیون مراکش و الجزائر و مصر و اسباب شامات را هم دیدم بسبب عرب مراکشی دیده شد که لباس عربی پوشیده جنلی خوشگل بود کوزه ساخته بودند مثل کوزه های مصر بوضع سترنی که آدم در اینجا راه میرفت کمان میکرد و در کوزه ها مصر راه میرود پیاده از نوبی کوزه رفیم خراط مصری بای بر بنه نشسته خراطی میکرد و دکانهای دیگر هم بعینه دکا کین اهل حرف مصر ساخته اند که اجناس دیگر میفروشند از اینجا که شنیدیم اصل کسپوزه ایرانی رسیدیم یکی از فرنگیها از ما اجازه خواسته بود که اسبابهای ایران را خودش در اینجا کسپوزه کند ما هم اجازه دادیم حالا او با سیولر موزیک کاجی باستی ما و سیوریشا معروف اینجا بشراکت درست کرده اند سیولر و آن شخص فرنگی و سیوریشا حاضر بودند جای وسیع خوبی بود با انواع اسبابهای ایرانی از قالیهایی خوب و امتعه دیگر مزین کرده جنلی خوب ترتیب داده بودند اینجا هم گردش کردیم یک سمت اینجا نام امتعه و اسباب سیوریشا بود سیوریشا از چهل سال قبل الی حال که در ایران بوده اسباب عتیقه ایرانی را از قبیل چینی و کاشیهای کهنه و سنگه بای قدیم و نقاشیهای کار قدیم همه نوع اسبابالی از سنگته و درست بر در قیمت بای نازل از دست دلالها و عجزه دیده خرید و جمع کرده است که البته بیشتر از هزار تومان برای آنها تا نماندشته است حالا یک شخص انگلیسی سبابهای او را از برای موزه لندن بهشت هزار لیره که سی هزار تومان پول ایران باشد از او خرید و اینجا گذاشته است که کسپوزیون تمام شود ببرد از جمله اسبابها او که فروخته است دو گلدان کاشی یعنی چینی قدیم ایران است که شبیه کاشی است بهشت صد لیره که معادل دو هزار و چهار صد تومان پول ایران میشود فروخته است خلاصه اینجا هم قدری گردش کرده آیدیم بیرون سوار زن بخار شده کبیر آیدیم زیر برج ابله اینجا پیاده شده رفتم طرف پله که میرود بالای برج اینجا که رسیدیم جنلی اصرار کردند که از آسانسور بالا برویم معقول نکرده از پله بانبا کردیم به بالا رفتن اگر چه پله بار جنلی خوب ساخته اند که راحت بالا میرود اما قدری که آدم بالا میرود سرش گیج میخورد و چرا که تمام این برج از آهن مشبک است

نسخه
فهرست
ساز
چینی

وزیر پامی آدام و اطراف تمام پیداست آدم که نگاه میکند از بالا سرش گنج میخورد لکن بهر طور بود آهسته آهسته براحت بالا رفتیم انجاصی که همراه ما بودند از فرنگیها میسوا بالوا و جنرال هماژدار و میو برزه که یکی از رؤسای همین کسپو سیون است و از ایرانیها مجدالدوله و امین خلوت و اکبرخان و احمدخان و ادیب الملکت و غیره بودند از پایین تا مرتبه اول سیصد و پنجاه و دو پله است در حقیقت خیلی کار کردم خیلی سبقت از این پله بالا میآیند رسیدیم برتبه اول از پایین بهیچ معلوم نمیشود که اینجا این قدر جا است بالا که آید دیدیم جای بسیار وسیعی است مرتبه اول مثل بر دو مرتبه است یکت غلام کردش دارد دور تا دور از آن چند پله میخورد میآید بالا انجاء دیگر تمام اطاق و هماخانهاست اما تمام با این چهار ستوران که هماخانها باشد دارد که هر کدام یکت عمارت بزرگت عالی است و در اطاق وسط آن دو بیت نفر غذا میخورند اطاقهای کوچک هم در اطراف دارد تمام با میل و صندوقی و چراغهای الکتریکی و میزهای متعدد برای غذا یکت ستوران آنها با هم درین است که چند نفر و همی هم اینجا بودند یکت ستوران هم با هم تکلیس دارد و دور ستوران دیگر با هم خود پارس میباشند تمام اینجا با اگر دیدیم بقدر دو هزار نفر جمعیت درین بالا بود باز هم متصل میآید و میرفتند بالا و بر میگشتند آشپزهای متعدد پاکیزه درین هماخانها دارد خدمتکارهای خوشگل بالباسهای خوب میوبهای خیلی خوب دارد دیگر دوکان و تلفن و تلگراف دارد در مرتبه بالا که مرتبه دوم باشد روزنامه و کار و چاپ میکنند جای عالی است از این مرتبه اول تمام شهر پاریس و کسپو سیون و جیبان با پیدا بود و شهر مثل یکت نقشه در روی صفحه میمورد که جلو آدم گذارده باشند بقدری باصفا بود که آدم میل نمیکرد از اینجا پایین بیاید یکی از اطاقهای کوچک پهلوی ستوران را خلوت کرده میز نهاری ترتیب دادند رفتیم نشستم و نهار خوردیم بعد برخاسته آیدیم پهلوی یکت آسانسور که میرفت برتبه دوم خیلی اصرار کردند که با آسانسور برویم برتبه بالا قبول نکردیم بگفته بودی آسانسور نشسته رفتند بالاتر تا شاگردیم قدریم کردش کرده بعد از همان راهی که بالا رفته بودیم برگشته آیدیم پایین باز یکت دو سکسیون کوچک دیگر بهم رفته بودیم بعد سوار کالسکه شده با انجاء رفتیم این سلطان و میو بالوا و جنرال هماژدار و سایر پله من هم در کالسکه و دیگر ترم رکاب بودند رسیدیم بعمارت وزارت خارجه که در { که درست است } واقع است عمارت تراچرا که بوده بودند موزیکالچی و سه باز و سایر تشریفات احترامیه همان طور که در جناب رئیس جمهوری و صدر اعظم در پرتو اطاق ایستاده بودند اینجا هم حاضر بودند از جلو آنها گذشته داخل عمارت شدیم عمارت بسیار عالی است که در عهد لوی طلیب در چهل سال قبل ازین ساخته اند تالارهای خوب و اطاقهای نور قوی مزین با میل و چراغ دارد و وجه صدر اعظم جلو آمده با او دست دادیم زنهای دیگر هم که بودند معرفی شدند بعد داخل اطاق شاه

انیر

بیمه مالار بسیار عالی طولانی بود بزرگت مفضل در آن چیده بودند چون وزیر خارجه زن ندارد و بیرون هم
 گرفته است زوجه صدر عظم صاحب خانه شده بود دست بدست او داده سر میر شام آمدیم و ششیم
 همانای شب بقدر یکصد و بیست نفر بودند تمام دعوتین شب خانه صدر عظم و جناب رئیس انجا بودند
 علاوه جمعی دیگر هم که امشب دعوت شده بودند دست راست زوجه صدر عظم و پهلوی او شاه زاده
 دست چپ من تا و ام کنتان زوجه وزیر داخله وزیر دست او رئیس پارلمنت وزیر دست
 پارلمنت تا و ام دو کبری وزیر مختار فرانسه میثم و بیته است و این روزها به پاریس آمده نشسته بودند
 سابرین هم هر یک در جای خود ششمه شام خوردیم بعد شام برخواستیم با طاقهای دیگر رفتی ماه فته
 و گردش کردیم جمع کثیری هم از سفرهای خارجه و وزیران و جنرالها و زنها می آنها که سواریه یعنی شب نشینی دعوت
 شده بودند بعد از شام آمدند در تالار دیگر یکت ناستا خانه موفقی رسی مخصوص ما از غیب داده و بعد
 زیاد می گذاره بودند یقیم اینجا است بینم زنها تا ما پشت سرمان نشسته بودند رجال و وزراء و شاه زاده و
 و غیره هم در طرفین مانسته بودند بده بالارفت جانی کو چلی بود یکدسته موزیکان چی نشسته ساز میزدند باز
 ماه زور آوردند که یکت مرد که گنگت بدگلی با ماه عشق بازی میکرد و از دور ماه را میبوسید یکت زن خوشگلی
 هم که از اهل ایتالیا و مالان و از باریکر با بود آمد با این که گنگت جنلی حرکات عجیب نمود و عشق بازیها
 معمول کردند قاصدا و ما دیگرهای اینجار از اینرا کیست آورد و بعد باز بهای دیگر آوردند فیصه
 و ساز زدند جنلی خوب بود اما زیاد طول کشید یکساعت از نصف شب گذشته بود که بازی تمام شد زود
 برخاسته سوار کالسکه شده آمدیم منزل خوابیدیم نامه المکت که ارلندن آمده است دیده شش خلی از
 دریا به تفریفت بکرم عرض میکرد و موجهای بزرگ میزده یکجور آمد زجنت تومی کشتی و خورد بزنی که او را انداخت
 اسامی اشخاصی که در سر میر شام میبویتر صدر عظم بودند این قرار است (مسیو گوئیته) (مسیو
 دوشه) (مسیو بازن) (هماندار) (مسیو سپیدا) یکی ازار باب صنعت بزرگ (مسیو گوئی
 جنرال بوا فوزه) هماندار (مسیو پوت لو) وزیر علوم (مسیو نالوا) وزیر مختار میثم در بار ایران (جنرال
 داو وقت) (مسیو فای) وزیر فلاحت (مادام فونن) زن وزیر دفتر محاسبات (مسیو ورویه
 وزیر مالیه) (مادام اپین) زن معاون وزارت مهاجرین (مادام گوانطس) زن وزیر بحریه
 (مسیو پیوان) صدر عظم (مادام دو فوئینن) زن وزیر جنگ (مادام ماینن) زن رئیس بانک
 فرانسه (مسیو فوئینن) وزیر جنگ (مادام وازل فای) دختر وزیر فلاحت (مادام وازل ماینن
 خزینر بانک (مسیو پاستر) حکیم معروف که انکشاف معالجه سکت پارک زیده را کرده است (ژول

مینمن) که از دکلمای معتبر است (جنرال هاتی) رئیس آماناژور (مسیو بوزده) رئیس اسپورینگ
 مسیو سنا بایته (کنت دزمین) مقدم سفر اسپومولار بدرش که در قدیم الایام مقدم سفر بود
 مسیو دولت دشیر) ایلیک آفاسی باشی دولت فرانسه (مسیو گارنو) سرخواب مین جمهور
 جنرال لپش تن استاین) از دستگاه ریاست جمهوری (سیرکو ویل باذلتسی) جنرال بود
 ژو) رئیس نظامی دایره ریاست (مسیو الفاند) مهاباشی (مسیو اتین) معاون وزارت
 مباحین (لین مینی) (جنرال بیلو) در جنگ سابق (مادموادل فوینیه) دختر وزیر جنگ
 مادام کومیز) زن وزیر عدلیه سابق رئیس مجلس نما (مادام پتو) زوجه صدر اعظم (مادام
 کینتافن) زوجه وزیر داخله (مسیو اسپول) وزیر خارجه (مادام فالوز) زوجه وزیر
 علوم (مسیو کینتافن) اوربراند (مادام دزمین) زوجه مقدم سفر (مسیو فالوز)
 وزیر علوم (سوسینیه) حاکم نظامی شهر (بل ماز) (مای سونیه) نقاش مشهور (مسیو لوزه
 رئیس پلیس) (میکار) جنرال تالب) رئیس زوجه وزارت جنگ (مسیو فادین) (پادمان
 مته) (پادان) روز یکشنبه ششم) امروزه بدیدریم بوسایل و بناها در هم انجا بوم
 در ساعت ده بعد از نصف شب سوار کالسکه شده این سلطان و جنرال همانند و سیو بالوا و کالسکه داشته
 سایرترین هم در کالسکه بای دیگر طرز راه بود در اندیم اول از کوچه (ویکتور نوکه) گذشته رسیدیم به بواد
 بولن) و از بواد بولن رسیدیم به سنت کلو) و از سنت کلو پاره دیر داده و از انجا بشهر و سایل که شهر کوچکی
 رسیدیم یک ساعت و نیم در راه بودیم خیلی نندیدیم سنت کلو فضیحه معتبر است انجا بسیار جای معتبری بوده عمارت
 عالی و پارک بسیار خوب و آبشار با و فوارهای متعدد داشته در جانی واقع است که تمام شهر پاریس زیر پای
 آن افتاده همانطور که تصور کردیم انجا چشم اندازش تمام سه طران الی حضرت عبد العظیم است سنت کلو
 هم تمام شهر پاریس چشم انداز آن است که دیگر جانی بهتر و خوش منظرتر از انجا نشود عمارت انجا اول عمارت
 و بنا بوده است از پاریس که با انجا میروند از روی پلی که بر روی رودخانه بن است عبور میکنند و در خانه بن
 هم در انجا خیلی قشنگ و وسیع و آتش بالا مال است عمارت هم در وسط چپ رودخانه واقع است
 اما حالت حالیه این پارک و عمارت این است که بعد از جنگ فرانسه با المان عمارت انجا آتش
 زده اند که جز دیوار خرابه چیزی باقی نمانده پارک هم تمام خراب و ضایع شده و از ان آبشار با و فوارها
 هیچ اثری نیست و حالا اهل پاریس روز بای یکشنبه می آیند قوی این پارک گردش میکنند و رودخانه
 هم جای بسیار خوبی است پارکها و عمارتها و گلکاری بای خوب قشنگ دارد ابالی شهر پاریس در انجا

در ساعت ده بعد از نصف شب سوار کالسکه شده این سلطان و جنرال همانند و سیو بالوا و کالسکه داشته

عمارت میلانی برای خودشان ساخته اند و در تابستانها در اینجا جمعی می شود خلاصه وارد و در تابستان
 نماندیم شهر و سایل را هم قدری خراب دیدیم عمارت دولتی اینجا نیز شکست خورده بطوریکه سه چهارم در نوک
 خرج دارد که تعمیر شود و اگر تعمیر نکند خرابی کلی بآن خواهد رسید از جمله یکت حوض خراب شده که پنجاه
 تومان خرج تعمیر آنجا کرده درست نموده اند آب انباری پهلوی عمارت است که از رودخانه بن پر آب
 میشود و منبع این حوضهاست بنا را باید در بوتل ریزوار بخوریم مستقیماً رفیم به بوتل ریزوار این بوتل پهلوی
 عمارت مادام بن بادو هم چسبیده به عمارت و در سایل است و بوتل ریزوار مقل بآن آب انبار
 حوضهاست و باین جهت هم اینجا بوتل ریزوار سیکوینده خلاصه در اطافی راحت کرده بعد آیدیم بان
 کوچکی برای بنا بعد از بنا آیدیم باین سوار کالسکه شده رفیم به عمارت این عمارت همان عمارت است که در
 سفر اول که به در سایل آیدیم در اینجا هم نور دیدیم و آتش بازی کردند عمارت معروفی است برکن استند
 میدانند که عمارت است شرح عمارت و پردای آنرا در سفرنامه اول نوشته ایم دیگر محتاج نوشتن
 نیست اما با وجود این باز لازم است که مختصری نویسیم این عمارت را لوی کاترزه ساخته است رفیم
 بالا همان طور که نوشته بودم تسکینی خورده است و مشغول تعمیر هستند تمام اطرافها و طالارها را دور تا
 دور گردش کرده خیلی خسته شدیم چرا که بقدر خمیر سنگت دور تا دور این عمارت و تالارها است تالار
 صلیح و تالار جنک تمام دیده شد زمینهای این عمارت از خسته است و نازه روغن زده اند و نازه
 شده که آدم زمین بخورد و پردای نفاسی این عمارت را سابقاً نوشته ایم حالا هم بنویسیم پردای این
 بسیار علی صورتهای سلاطین قدیم و جنگهای ناپلیون و سایر پادشاهان در این تالارها زیاد است
 که هر کدام ده هزار تومان و پنجاه هزار تومان بیشتر قیمت دارد همه را تا شاگردیم امروز یکشنبه است جمعیت زیاد
 از پاریس برای تعطیل روز یکشنبه آمدن با ما اینجا جمع شده اند از عمارت پاریس آمده سوار شده رفیم برای
 تا شاخوارها و حوضها که همه را آب انداخته بودند سر حوض که برای تا شامی آیدیم آنقدر اطراف ما
 جمعیت بشد که مانع از تا شام بودند و باین واسطه ما احتمال عجله از جلو حوضهای که شام تا باز آیدیم به بوتل
 ریزوار قدری راحت کردیم بنا بود که از اینجا هم برویم عمارت تری با نور که در پهلوی در سایل است
 نماندیم و شهر برویم چون خسته بودیم و امشب هم باید به عمارت (پالادین دو شتر) برویم و وقت زیادی
 نماندیم رفتن با بخارا موقوف کرده سوار کالسکه شده را آیدیم برای شهر در رجعت از توی بارک سنت
 کلو آیدیم توی بارک هم جمعیت زیاد می بود که بنا را بخوردند و گردش میکردند آیدیم به بلندی سنت کلو که
 شهر پاریس و برج ایفل تا آید بود کالسکه را نگاه داشته قدری تا شاگردیم خیلی جایی با صفائی است و

بالون هم که در هوا بود و با طناب بر زمین بسته بودند از شهر دیدیم بعد برگشته را ندیم به نوآدین که رسیدیم
 جمعیت زیادی از زن و مرد با کالسکه های بسیار که از حساب پرون بود در جیبانه های ایجاد دیدیم که
 برای گردش و تفریح از طرف شهر می آمدند و بشهر برگشته از آنجا رانده رسیدیم منزل وقت شام شد شام
 خوردیم بعد سوار شده رفیقیم بهارست پاله آن دوستری ظریفین هم با لباس سبی در رکاب بودند آن
 عمارت تالاهالی است و کسی منزل ندارد در رسیدیم به بلو خانی پیاده شده رفیقیم با یوانی یک ساعت گاهی
 داشت که آنجا میروند و صندلی و اسباب خوابی که بستنی چیده بودند جناب رئیس جمهور هم با تمام وزراء
 حاضر بودند با آنها معارف کرده از یقه هار رفیقیم تالاهالی آنجا عمارت عالی بزرگ است و جایکه امشب می نشستیم
 یک تالاهالی است دو مرتبه که دور نما و در آن از زیر و بالا طاق نما است طول این تالاهالیست و سه
 طاق نما است و هر طاق نمایی دو ستون مجزود و در بنده هر طاق نمایی ده ذرع است که دو بیست و
 سی ذرع طول این تالاهالیست و عرض تالاهالیست طاق نما است که بقا و ذرع میشود سقف این تالاهالیست
 اما تالاهالی با پارچه مثل چادر سقف زده بودند چیلی تالاهالی بزرگی است تمام این تالاهالی چارمان است با انواع
 چراغها از لکه سیتی و کاز و چیل چراغها و چراغهای دیگر که مثل سرو است تمام این طاقها با جمعیت پر بود
 سخن تالاهالی هم مخلوط جمعیت بود در دست راست مسافت زیاد می جانی بود مثل منبر تله تله که هزار و
 موزیکانچی میگری نظامی نشسته بودند بقدری دور بودند که با دو بین با شکل دیده میشدند تمام تماشای
 این مجلس و وضع آنجا همین است که این موزیکانچها موزیکات برنده مثل تیار و سیرک و نظایر آن نیست
 طوری دیگر است بر تله بالا که رفیقیم و معیت گاهی بود صندلی گذارده بودند رفیقیم آنجا جناب رئیس جمهور
 و سایرین نشستیم موزیکانچها شروع بواجتن موزیکان کردند بقدریکت ربع ساعت که موزیکات میزدند بعد
 ساکت میشدند و هر وقت ساکت میشدند مردم بصدا بای بلند و یولو شاه (می گفتند و ما هم با آنها
 تعارف میکردیم خلاصه مدتی نشستیم و موزیکات زدند بی تماشای چیلی جایی عالی است پسر بزرگ
 جناب رئیس جمهور هم که بمقدور غرق رفته بود استخوان و تربت پدر جناب رئیس ابراهیم بیار و در آورده
 آورده بود و امشب او را در ایجاد دیدیم بعد برخواستیم آمدیم پائین که بستنی بخوریم و دیگر دو باره بیابالا
 برگشته با جناب رئیس جمهور تعارف کرده سوار شده آمدیم منزل یک ساعت و نیم از نصف شب گذشت
 خوابیدیم امروز صبح شاه زاده انامی که تقصیل او را نوشته بودیم به منزل ما آمده عکس خودش را با او
 مبین ادین (است بعد از شاه زاده انامی شاه زاد بای سنه کالی بحضور ما آمدند همه سیاه بود
 دو نفر سازه سیاه هم داشتند که کلا بچه میزدند کلا بچه های شان شپش بود و کلا بچه های فیزیکی انامیم ساکنان

سینه
نصفه

نخ بود و طی فرشته که در ماداکا سگار است آمده بود در شام الیزه اورا دیدیم همش (مبیره و ویلر)
 است اسم پسر اپولی که کرزا اورا نوشته ایم آریئو کاوا) است اسم آن دو نفر عرب مراشی که طاقا
 کردیم یکی سید عبد الکریم برشا و دیگری سید العربی ایارودی است و هر دو کینه دولت مراکش
 هستند یعنی نظارت اشیا که از مراکش آورده اند با اینها است (دو روز و شش هفته)
 امروز ناظر بر سرل بودیم بعد از نماز (سیاه سالیفو) پادشاه سیاه افریقی برای اظهارت کشمیر که با او
 ۱۰۰ بودیم پیش ما آمدن و نهمه نیمه و عمور اوه و برادر زاده و هر چه خویش و قوم داشت هم از او آورده
 بود همه سیاه بود و در نظر سبب سیاه خودتن ایتم با خود آورده بود ابتدا قدری صحبت کردیم بعد از آن
 که سازند بای خودش بیاید تا برسد آن روزم آمدند لباسهای سفید محبوی پوشیده بودند نشسته
 روی زمین شروع کردند بساز زدن وضع ساز ایها بسکن سلتو ایر است اما روی ایها عوض سیم نخه بای
 پس بلند افتاده است و کدو بای غلبای نگل اش را بریده زبر این جوها بسته اند بعد دو سه جامی هر کدو
 سوراخ کرده روی آن سوراخ را با تار عنکبوت گرفته اند می گفتند این صدا تمام از این تار عنکبوت است
 و خوب بسکل کرز کوتاه کوچک در دست داشتند که مضر ایشان بود شروع کردند بزدن خیلی خوب
 میزدند صدای آن بعینه سلتو بود دارد و هیچ با صدای سلتو مضر بای استاد فرق نداشت و خود
 کاکای مضر ب هم از روی عشق و شوق در ضمن ساز او از می بخواند و حال خوشی داشت ایها اگر در دو شب
 روز مسلسل ساز بزنند خسته نمی شوند خیلی ساز زدند با دستان سباده تم نشسته بود و میخندید یکی از ساز بای ایها
 خوانسیم که برای نمونه بطهران میریم قرار شد فردا بیاورند (مصطفی بن اسمعیل صدر عظیم سابق تونس که در
 عهد محمد صادق بیک والی تونس صدر عظیم او بوده حالا محمد صادق بیک مرده و این مصطفی از صدقات
 نفع شده است صبح بخضرت آمد جوان ابرو سیاه پر بونی است سبیل سیاه و ریش کمی دارد و اما در عهد
 صادق بیک است الحال چند سال است خودتن متوقف پاریس است اما حیال اولادش در تونس پنا
 خلاصه بعد از ظهر سواد شدند را دیدیم برای کسبویسیون از (اکت) آرتی نیف) که شقیم جامی خیلی خوبی
 واقع شده یک طرفش خیابان بواه بلن است و طرف دیگرش خیابان سانز لیزه و از میدان مذوری که دو
 عمارت ارکت زری نیف است و هزاره خیابان با طرف منعب مبه و دوره این میدان مذوری هم
 شجر است و در میدان پلاس دو لا کوکرو محتمه های بزدک زن و مرد که هر یکت علامت یکی از شهرهای
 پاریس است نصب کرده البته محتمه دیدم از استرا بونج که تمام آنرا با دستهای گل گرد پوشانیده بود
 برسدیم این علامت از چیست گفتند چون استرا بونج مرده است این محتمه را با گل پوشانیده اند

معی

یعنی چون این شهر در تصرف المان است این صورت را بطور عراکگاه داشته اند خلاصه با کسپو سیون
رسیده اینجا پیاده شده قدری راه رفتیم بعد رفتیم بسکسیونهای بخاری و تونس و زاوه که متعلق بدولت
بلان دست و سکسیون میند انگلیس و تنگن و ایتالیا را نیز تا ما کردش کردیم در سکسیون تونس چیزهای غریب
بود اسکال و باست تونس بعینه ساخته و در خانه های آن دماست کارگرهای تونس نشاندند بودند که مشغول
صنعتیهای دستی اقبیل پارچه بافی و خراچی و مینت کاری و غیره بود بدینست کاری تونسیهما روی خوب
خیلی تعریف دارد بلکه میتوان گفت از مینت کاری و چینی باخیلی بهتر است کار دو اسبابش را هم در آن
و مشغول کار بودند روی دندان فین علاج را هم خیلی خوب مینت میکنند بنحاه این سکسیون چنان موزد از
از مملکت تونس است که شخصی از دیدن آن مثل این است که تونس رفته باشد چند نفر سازنده و در قاص
تونس هم آورده اند که مشغول ساز و ورقص بودند در سکسیون زاوه هم اسبابهای خوب بود بکتابخانه
خانه هم در اینجا بود که مذهبهای مله و زاوه میرقصیدند و ساز میزدند بخا قدری نشسته تا شنا کردیم بل
تونس و طایفه در قاصهای آنها خیلی استبابت چینی با دارند و بای بار یک چشمهای تنگت و رنگ
و بدنشان بجا و تندر مملکت خودشان دارند رنگ روزه اند و قاصهایشان پا و کمر خود را بیج
حرکت میدهند و روی انگشت پا هم راه میروند در سکسیون ایتالیا هم سازنده و در قاص داشتند
و خیلی خوب ساز میزدند و میرقصیدند در سکسیون بخاری پرومائی نقاشی خوب که اسکال چهارم
دشت و صحرای بخاری است ساخته و نصب کرده اند پرده ها کوچک است اما نقاشیش تمنا است کاریها
های پاریس است که با بخا رفته و ساخته اند در سکسیون بند بعضی سبابها خریدیم رئیس این سکسیون هم
انگلیسی بود در اینجا یک کتابی با جلد ایرانی روی میزدیم کمان کردم کتاب شعر است برداشته باز کردیم
قران بزرگ کم مچی است بخط خفی نوشته اند اما خاناست بوسیدیم و گذاشتم و بعد از آمدن منزل حسن
خان شیخ مست زافر ستادم که به قیمت میدهند قران خریدند بیاورد و رفت و در دو بیست و بیستاد
تومان برید کرده آورد و امشب باید بعد از شام برویم به (میووم) شام خورده ساعت شش مواد کالسکه
شدیم این سلطان و جزال هماندار و سیو بالو او پیش ما نشستند سایر ملترین هم تا ما بالباس سیمی همراه بود
را ندیم رسیدیم به میووم از در یک همه مردم داخل میشدند چون جمعیت بود داخل نشده رفتیم از در
بالا که خلوت بود داخل شدیم نزدیک در یک کژی خیلی عالی و مزین برای ما ترتیب داده بودند یک
پله میخورد رفتیم بالا نشستیم اینجا ابعثت سال است ساخته اند سفرهای سابق که آمده بودیم هیچ ندیده
بودیم جای بسیار عالی است دو مرتبه دار و مرتبه اول تمام ستونهای آهن در جلوه دارد و در جلوه پله

حرکت میزند
جان شاهزاده
رینتشان

بخورد تا بالا مرتبه دوم جای نشین است طاق اینجا تمام با آهن زده اند وسط این سقف بیکت اندازه که
 با نیلی رنگ است کشوده و بسته میشود آن هم از آهن است و با اسباب پس و پیش میرود وقتی که ما وارد
 شدیم باز بود و آسمان دیده میشد در وسط بازی بستند وسط زمین این فضا را برای بازیها خاک ریخته اند
 این فضا بقدری بزرگ است که از اینجا که مانسته بودیم اشخاص طرف مقابل با چشم که سهل است با دور
 دو چشم هم درست دیده میشدند وسط اینجا دوره اش بقدر با صد ذریع بود اندازه اینجا اول سفید کرده
 کرده بودند که وقت بازی کیش نشود آخر که بازی شکار در آوردند آن پاچه های سفید را برداشتنند و
 نای خیلی خوبی نمایان شد خلاصه جای بسیار عالی ممتازی است روی صندلی نشینیم سیوالفن که شرح
 احوال او را در آخر نویسیم نزدیک مانسته بود شروع بازی کردند اول بیکت دخت بسیار مصولی بالیا
 فخر قشک و کلاه خود آینه براق سوار اسب سفید خوبی شده دو ان دو ان آمد جلوی ما ایستاد
 بیکت کبوتری از عقب آمد روی درت او نشست کاندنی بیای کبوتر بسته بود از پای او کافدر باز
 کرده بن داد وقتی که باز کردم دیدم بجز فازی نوسنه بود که به پیو درم خوش آمدید در کشت در وسط
 این فضا سه دیوار خوبی کوناه مدور یکی در وسط و یکی درین کله و دیگری دران کله ساخته بودند برای بازی
 اسب بجهت اینکه اگر در وسط این فضا بازی در می آوردند بقدری دور است که از اطراف اشخاصی که
 نشسته بودند بازیرا نمیدیدند باین ملاحظه درسته جا بازی در می آوردند که همه به پیشند اول بازیها
 اسب بازی در آوردند که زینا سوار اسب شده رقص میکردند بعد اسبهای کوچک زیاد آوردند
 که دور این محوطه مبه و بدند و از سردیوارهای خوبی عاری میسیریدند بعد آهوار سوکان گذارده بودند
 که مثل اسب دور این محوطه بدوند جمعی آدم آمدند و بقانونی که دارند بنا کردند به دیدن و اندرونی یوار
 کوناه خوبی که چارچ با گذارده بودند جنین دو دور که دویدند بعضی از آنها داما ندند و کم کردند تا آخر
 که بچل و میعادگاه خودشان رسیدند زیاده از چهار نفر نبودند و هر کدام چهل فرنگ که شش تومان
 ایران میشود بپرق برداشتن بعد کالسکه مجللی که چهار اسب بآن بسته بودند و دو نفر پیشی مت که
 که پسرهای خوب خوش لباس و سوار اسبها بودند آوردند این چهار نفر که پرق برداشتن بودند
 نومی کالسکه نشسته از جلو مانا کردند بر ختن و مردم هم بنا کردند بکف زدن جمعیت بقدری بود که
 حساب نداشت بعد بیکت کالسکه و یکرهمین شرح دارد و دو نفر زن مالبا سهای حیان قشک از
 کالسکه پا ده تنه میل آینه زمین کوبیده بودند شروع کردند این دوزن به بازی زینا سیتک از
 سر آن میل بریدند و از این طرف با نظر معلقان و ند و تاب خوردند خیلی بازیهای غریب کردند

باز کالسکه حاضر شد. بر دو سوار شده از جلو ماجور کردند بعد کالسکه دیگر آمد یکت جوان مقبول خوش سبلی
 که لباس نزدی پوشیده بود و او را در پیاده شده معلوم شد بند باز است اسباب بند بازی ترتیب داده
 و عوض بند هم یکت میز آنه بی بازی که متصل در حرکت بود کشیده بودند یکت چوب کلفت بلند که
 هم برای سنگر مثل بند بازی طهران در دست داشت رفت بالای آن مقبول آهنی و بنا کرد بازی
 کردن روی بند وید و انواع متعلقها زد و چرخ و اسناد کارهای خیلی عجیب و غریب تماشا می کرد
 که اتحن نوشتن بنیاید بعد آید پایین سوار کالسکه مجلی شده از جلو و سایر مردم گذشت اینها که تمام شد
 بازی (الم پیاد) که در عهد قیاصه در دم این بازی اور میا آورده اند در آوردند بعد رسی چهل نفر دختر
 بالباسهای مخصوص و نگاه خود بای بزاق برشته بسیار قشنگ سوار اسب بودند یک دسته اسبهای
 سفید و یک دسته اسبهای که داشتند و جلو آنها هم یک نفر دختر فرمان ده بود که او هم همین لباس پوشیده
 و شیل قرمز می بدوش انداخته و بر اسب غزل نمازی سوار بود فرمانده از جلو و دختر با رعیت نظام
 و ترتیب مخصوصی وارد شدند و فرمان آن فرمانده حرکات مقبول قشنگ سواره در دور این محوطه کرد
 بعد ده دوازده عراده نیم بلال دو چرخه که آنهم بوضع عراده بانی زمین است بر یکت را به اسب بسیار
 قوی بسته آوردند و دخترها بنا کردند بشق کردن عراده با هم بهمان شوق حرکت در پشت سوارها حرکت
 میکردند حرکتهای غریب کردند آخر یکت عراده آوردند فرمان ده با اسب رفت توی آن عراده
 نیم بلال ایستاد و دخترهای سوار بر مرتب مخصوصی دور او را گرفته بعد عراده با در حال سرعت چندین
 مرتبه دور اینها تاخت کردند که همین عراده دوانی را آید پیاد میگویند بسیار بازی خوبی بود بعد از این بازی
 یکت قش آنه بزرگی که پارچه پارچه بود آوردند وسط تماشاخانه بهم محکم وصل کردند جای تدور بزرگی بسته
 یکت سرپوش آهنی بهم بلند کرده روی آن قش گذاروند و بعد یکت قش کوچکت دیگر که توی آن یکت
 شیر ماده بزرگت و یکت سالت بزرگت بود آوردند و در قش کوچکت را وصل بان قش بزرگت نمودند
 معلوم این شیر هم با یکت اسب سفید که روی آن زمین پهنی بود و در قش شد و شیر و سگ را از آن قش
 کوچکت داخل قش بزرگت کرده وسط قش بزرگت یکت سلوی بلند چوبی گذارده بودند شیر رفت
 روی آن سگ و اسناد شیر ماده چاق کچ خلق مغزوری بود معلوم اشاره کرد که شیر برود روی زمین اسب
 شیر اول ورشتی و بی اطاعتی کرده بعد بهر طور بود رفت روی زمین اسب و بنا کرد دور این قش اسب
 دو اندن و از روی چوبها جستن شیر هم بهر طور پشت اسب نشسته هیچ کمان منجوز دو صدای نمی کرد بعد
 شیر آمد پایین آنوقت شیر و اسب و سگ بنا کردند پشت سر یکدیگر دویدن و از سر چوبها یکدیگر

گذار و پوداند جنین به پیش رو سکت را دو باره تومی قفس کوچک کرده بردند الحقی جنلی کار غریبی بود در
 وسط این باز نهادیم که بعضی سبهاها درست میکردند لواط و نقد با واد میشدند و باز بهای حاجب
 و حرکات مضحک میکردند بعد بازی سگار در آوردند آن محوطه را مرتبه مرتبه بل و جنین و نراب و چاه و
 خانهای کوچک تومی جنین درست کردند و دیوارهای چیری وضع چوبی تعبیه نمودند و در حقیقت آن
 فضا را جنین کردند و جمعیت زیادی دسته سواره و پیاده و با کالسکه میآیدند تومی جنین پیاده میشدند
 و بنا میخوردند و صحبت میکردند و راه میرفتند بعد شیپور چپهای متعدد با شیپور خوش آهنگی که مخصوص
 سگار است از اطراف دروی پلها و ارد جنین شده شیپور میزدند بعد شیپور دخترهای سواره بالباها
 خوب دیگر دسته بدسته وارد سکت زیاد آوردند و جمعیت زیادی جمع شده با آن شیپور
 و اجزاء شروع کردند سگار کردن و از دیرونی رفتند طول نکشید که یک مرال بزرگ شاخدار می وارد
 شده قدری ایستاد که سوار با و سگها از عقب او رسید مرال بنا کرد و دیدن و بهمان تعلیمی که داشت
 سخته تقسیم از روی پل رفت سگها سوار با هم از عقب او بنا کردند تا نهن این پل مصنوعی هم پله پله بود
 اینها ساخت با اسب از روی این پل و از روی این دیوارهای مصنوعی جنین مرال می رفتند و مرال از
 در دیگر به و آن بیرون رفت ده سته مرتبه بهیچطور مرال آمد و سوار با و سگها هم از عقب مرال آمدند و دفعه اخر
 یک مرال دیگر را کشته آوردند این سواران و سگها بیان و مرال جمع شده کوشش مرال ایسکما دادند
 و قدری ایستاده رفتند یک مرد کوتاه قدی میر سگار اینها بود که حکم تلخک منسوخه داشت وضع غریبی
 اسب میداد و از اسب زمین میخورد و بلند میشد خنده داشت خلاصه نیم ساعت از نصف
 شب گذشته بازی تمام شده و آمدیم منزل خوابیدیم (تخریح احوال الفتن که اشاره کردیم این است پیر مرد
 هشتاد ساله مهندس است ترتیب اسپورسیون و پیپوژم و این قبیل کار باید توسط او میشود آدم با
 سلطه ایست همین الفتن نایب و همدست بنان بهمان معروف بود که در عهد ناپلیون سوم پاریس از زینت
 داد و او هم هنوز زنده است سیو بر ژر هم مهندس قابلی است و با الفتن همدست است پنجاه سال دارد
 امروز یکسویون مکسینک (کلیات مملکتی در بنکی دنیای جنوبی است رفیق عمارت و اسپوزه را جنلی خوب
 ساخته و ترتیب زاده بودند انواع مرغهای مکسینک را درست کرده بودند شبیه مرغهای طران جنلی
 داشت چند نوع مرغ کسی دیدیم که سینه اش خال زیاد داشت جنلی مرغهای فشرلی بود چند نمونه از آن مرغها
 مصنوعی را خریدیم (و دوست داشتند بهشتما) صبح برخواست سواره کالسکه شده رفیقم بکام
 ترکی مسافت تا حمام جنلی بود این بهمان حمامی است که سفر اول و دوم هم در پاریس با بخار فته بودیم حمام
 جنلی

مرغ مرغ
 جنلی

خوبی است شرح این حمام را در روزنامه سفر اول نوشته ایم استحکام کرده بیرون آمده آمدیم بمنزل نهار خوردیم
و بعد از نهار سوار کالسکه شده رفتیم با کپورسیون قدری گردش کردیم سکسیون گره دینا و سکسیون
کسیک و برزین و تماشاخانه اسپانیولی که بهلوی سکسیون خودشان ساخته اند همه را تماشا کردیم اما
گروه این گروه را در اطاق بسیار بزرگی قرار داده اند که تمام این اطاق از دیوار و طاق آهن است و گره
تمام فضای اطاق را پر کرده است اصل گره از آهن است که ردی آن را با مسقوا و کج درست کرده اند تمام
شهر با و جزیره با و دریای دینا را نموده اند آنچه معادن از طلا و آهن و نقره و الماس و سایر جواهرات و
فلزات در گره زمین هست در این گره ساخته اند و هر کدام را با میجهای رنگت رنگت سجتن کرده که گداز
الماس و گداز جواهر دیگر و گداز طلا یا فلزات دیگر با زغال و عینه است بنا کردیم دور گره بگردش و تماشا
کردن و میخواستیم برویم بالای گره که از آن بالا خوب تماشا کنیم بمینطور که دور گره می نشستیم ملتفت شدم
که کم کم بالا میروم تا یک دفعه دیدم رسیدم بگله گره خیلی عجیب کردم که چگونه باین خوبی این راه را ساخته اند
از روی هندسه که شخص باین راحت بالا میاید در آن بالا چند پله میخورد و از آهن رفتیم بالا در وسط
قطب شمال ایستادیم و از زیر بنا کردیم تماشای گره را کردن خیلی گره خوبی درست کرده اند بهترین صنایع
و چیزهای تماشایی اسپانیولی و فرانکستان و شهر پاریس این گره و وضع ساختن آن است که خیلی چیز
تماشایی عجیبی است الحق بر قدر تعریف کنیم و بنویسیم کم است یکتا چرخ در زیر گره است مثل مکان کشتی
که همانطور با مکان کشتی را میگردانند با این چرخ هم متصل گره را حرکت میدهد و بواسطه این حرکت
هم شخص تمام گره را می بیند و هم وضع حرکت گره را نشان میدهد بسیار چیز عجیبی است در بین سکسیون
این گره زمین و نقره استنیک (پویر) و دیگری (پولاد) اشخاصی هم که این گره را ساخته اند
و نقره استنیک (ویلاد) و دیگری (کثاؤ) معادل سی هزار تومان پول بر آن خرج این گره و
اطاق و جای کرده و در ظرف ششماه گره را ساخته اند در بالای گره که بودیم مثل اینکه شخص از آسمان گره
زمین را از دریا یا خشکیها و دریاچه با و کوهها و جزایر و معادن با کمال عاظمه و استیلا ملاحظه میکنند
ما هم این گره را می دیدیم خلاصه بعد از تماشای کامل آمدیم پایین و رفتیم بمحل الماس تراشی جلاند که اسم
الماس تراش بوآس است قدری بسناده تماشا کردیم الماسهای متعدد داشت که متراشیده نیک
قطع سنگ معدنی طبیعی هم که یک الماس کوچکی نوی آن بود با یاد کار و ادبجهت نمونه که معلوم شود الماس
در چه نوع شکلی است رنگت سنگ الماس سیاه ماشی رنگت است که خیلی چرب و نرم که با آب بزنند از هم
باز می شود در تماشاخانه اسپانیولی هم که در فاصها و سازنده های اسپانیولی رقص میکردند و ساز میزدند تماشا

سران
نظام
وزارت

مختصری کرده سوار شده آیدم منزل مشب باید رسانه برویم بگران اپر اشام خون رسمی پوشیدیم این
السلطان و سایر ملکنین ما هم لباس رسمی پوشیده در ساعت هشت و نهم سوار کالسکه شدیم
بگران اپر اعمارتی بسیار عالی است همان جانی است که در دو سفر سابق توویم از پله ها رفتیم بالا
رئیس جمهوری جلو آمدند دست داده تعارف کردیم و رفتیم در لژ مخصوص و وجه جناب رئیس و زوج
صدر عظم و جمعی از زنهای دیگر آمد بودند صدر عظم و سایر وزراء و اعلی از سراج نیز باز نمایان با لباس
رسمی حضور داشتند پادشاه سیاه هم با شمشیر حایل کرده بازوهایش در لژها و در پشتش بودند پس
ژاپونی و پرنس موناکونی ایتالیایی که استب در اینجا دیده شد و جنرال کلباننا و جغرافیا دانهای و نشسته
روس سفیر همه را در اینجا دیدیم این جنرال جغرافیا دان برای این آمده از مجلس جغرافیای فرانسه با
علمای این فن نشسته حرف بزند رئیس مجلس جغرافیای فرانسه (میو لسیوف است که منتهی
مشهور و درین علم اول شخص است خود لباس هم اینجا بود و با او خیلی صحبت وجود اینکه پیر و پنهان
چنانکه این بنیه بسیار خوبی دارد و اولاد پنج شش ساله دارد و خلاصت همان تیار با
که دیده ایم رفاقت زیاد آید و در نیم ناسای کرده را کرده و خواسته آیدیم این طرف قدر
راه رفتیم و بستنی خوردیم دوباره بیرون و فرنگستان و شهر پاریس خوب در این پرده دادند
صورت در بار ساخته بودیم و در تعریف کنیم و بنویسیم کم است پادشاه داشت رقص کرد
و باز یاد آورند بسیار دیگر دانند با این خرج هم متصل کرده اند و باز رفاقتها با نکال
مختلف بیرون آمده رقصی هم وضع حرکت کرده در نشان مبدی هم دیگر نشسته و خواستیم و ما
میوکار نو تعارف کرده رفتیم سیدی (پوزیر) و دیگری (یونان) دیدیم و فراموش شده بود
بنویسیم این است که یک (د) و دیگری (کشتاد) معادل سی است و فرانسوی یک روزی رفتیم به
فرنگت را میبرد به آمد و در شاه کرده ساخته اند در بالای کوه میروند بالا تا وقتی که آدم وارد
استحاکت مخطوبه است دریاچه باد کوهها و خرابی و معادن با کجا از نومی این کشتی نا چشم کار میکند
انجام شود داخل یک بهاصه بعد از تماشای کامل آیدیم پایین رفتیم که پر از کشتی است کشتیها
در یامی تواج استم که یک الماس کوچکی نومی آن بود با ما باقی ماندند که در کشتی است کشتیها
بزرگت جنگی و غیره جنگی در الماس سیاه ماشی زنگی در داخل کشتیها که در
دریا مملو از سفاین است و در الماس سیاه ماشی زنگی در داخل کشتیها که در
اکسپوزیسیون است و داخل مهاباتی بین کوچکی میکنند که در وسط دریای محیط است جای خیلی

در
مجلس

غریب تماشایست وقتی هم که آدم از اینجا پائین میاید مرتبه دوم کشتی را نشان میدهند اطاق با طاق که
در یک اطاق مردم نماز میخوانند و در یک اطاق شطرنج بازی میکنند و دیگر میکنند جمعی دیگر از مردم
نشسته صحبت میکنند هیچ جنبی جانی دیده نشده است وقتی هم که آدم بیرون می آید کپنولسیون را
می بیند و این بار تا یک عمارت کوچکی بنظر می آید (روز چهارشنبه ۱۳۳۸) امروز
باید برویم به (بود شمن) سفر دوم هم که بسیار فته بودیم اینجا را دیده بودیم صبح که از خواب برخاستم
دیدم نومی باغ کوچک جلو اطاق جمعیت و از وحایت از جمله دوستانه نگرانی سبب عکاسی
آورده بودند که عکس ما را بنده اند یکی از آنها میاید ادا عکاس بود عرض میکردیدم ما و اربمان توه و جنبه
سابق نانی است اما ما درم کمی فالج شده است دیگر میسول پس چندین معروض بود که آمده بود به حضور ما
برسد و اورا ملاقات کردیم و دیگر میرو و پرویز مختار فرانسو در مادا کاسکار بود که آدم بسیار خوش صحبتی
و تفصیل اورا نوشته ایم دیگر کاکا های شاه سیاه بودند که سازیرا که خواسته بودیم آورده بود بد ساز را
داده قدری استاده رفتند بعد لباس رسمی پوشیده رفتیم بیرون عکاسها از دو طرف دور بین بایشان را
گزارده چند نشسته عکس ما را برداشتند بعد آدم نومی اطاق نومی حیاط هم جمعی از ملترین خودمان و مردم
متفرقه که اسباب فروخته بودند آمده مشغول با بستن بود مدر و سالی روزنامه های تان و تمور یال و دیپلو
ماتیک را هم اعتماد السلطنه بحضور آورده بود نومی نارنجستان آنها را دیدم و قدری صحبت و فرمایش شد
رئیس روزنامه یکار و راهم دیروز به حضور آورده بود یاد شاه سیاهها هم از قرار یک گهتند دوستانه دیگر
میرو و ولایتش خلاصه نماز خوردیم و بعد از نماز کالسکه شده را اندیم برای بود شمن که در آخر شهر واقع است
ابتدای چینه نین محلی کثیف و معدن کج بوده و اشرا و او باش در اینجا مسکن داشته اند و اکنون هم تمام علما
شهر درین محله مسکنی دارند پلویونگا پمپو فرانسو اینجا ساخته و پارک خوبی کرده است چون مرتبه مرتبه است
ایشان را برای طبعی خوب اصدات کرده اند را اندیم اول از پارک (من سو) گذشتیم که نومی شهر واقع است
چندان پارک بزرگی نیست در این باغ و معوض دیوار محجر آهنی نصب کرده اند و سر بای آنها سطل
اینجا محل گردش دایه است که اطفال امیا ورنه صبح و عصر میگردانند بعد از جلو کران سبل و کران اپرا و
بلوار و منارت گذشته بوزه بیشتر یکت که نزدیک بود شمن است رسیده از اینجا گذشته با
کالسکه وارد بود شمن شدیم درین راه اغلب جا با اسباب بازی گذارده بودند و اسبابهای متغوی
و غیره ساخته بودند که چرخ میخوردند نومی را بهما و بلوار با هم بقدری جمعیت بود که راه عبور نبود بود شمن هم
که رسیدیم پر جمعیت مردوزن و اطفال بود بود شمن یکت مدرسه ایست که اطفال علجات در اینجا

تحصیل میکنند امروزه امتحان آنها و اجردان با آنها است اغلبی را هم امتحان کرده و اجرشان را داده
 بودند این جمعیت زیاد بیشتر با این جنبه بود با کالسکه قدری نوبی پارکرت کردیم اما از دحام مردم مانع از
 تفرج بود بالاخره رفیق روی یک بلندی که تیرا پس از طرف من مارت پیدا بود من مارت یکت پنهان
 که روی عمارت و خانه ساخته اند و در آنجا است که ما بلبون اول در ایام سلاطین متفق که بسیار آید بود
 جنگها کرده بوده است قدری انجاراناشا کرده آیدیم پائین از روی پلی که زیر آن یکت ایشا جنلی عمیق
 و پرت گاه است که نشینیم در پاریس هر کس میخواهد خودش را بشد میاید روی این بلخ دشن ابرت میکند
 از بل گذشته رفیق بالای بلندی که یکت کلاه فرنگی خوبی به آنجا است پیاده شدیم شهر پاریس و برج پل
 پیدا بود انجاءم قدری کردش و تماشا کرده آیدیم پائین رفیق توی مناره که ایشا پل از کله این مناره میان
 میریزد جای خوبی است چون عرن و شبنم و هوای انجاءم سرد بود زیاد توقف کرده آیدیم پیرون سوار کالسکه
 شده آیدیم بدنه که امروزه ساگردان انجاءم امتحان کرده اجرمیدهند دارد مدد سه شدیم در تالار بزرگی که
 اطاق رئیس استیک که ضامی محله بود شمن که همش (ما تودن مودو) است شسته بود و با این اطفال
 دختر با اجرمیداد دختر و پسر زیادی بودند قدری نوبی اطاق شستیم جنلی اینها از آمدن ما باین مدرسه
 خوشفت شدند بچند هزارین بجای آن دسته کلی را که میدادند من گرفته بدست خودم بگردن آنها اندام
 ازین فقره هم بسیار خوشحال گردیدند بعد برخواست سوار کالسکه شده بطرف منزل اندیم محلات کوچکی
 بود شمن ازین قرار است محله (کعبا) محله (اوپلیت) محله (امسرایت) این سه محله در (آزفد
 بیمان) نوزدهم است خلاصه رسیدیم به منزل شام خوردیم در ساعت سوار کالسکه شدیم مجدالدوله و سید
 بالو او جبال جهاندازیم پیش ما نشسته سابرین هم کالسکه های دیگر سوار شدند رفیقیم رسیدیم بجای بان شازگیزه
 دو کافه تاسان در این جای بان است کافه تاسان اولی رفته دم در قدری تماشا کردیم مردم که طعنت
 سند ما هم بر کشیم سوار شده رفیق کافه تاسان دیگر انجاد یک نوبی مجلس رفته رفیق بالا خانه که مجلس تماشا
 میکند قدری نشسته تماشا کردیم باز مردم ما را شناخته و هورا میکشیدند دیدیم انجاءم نمیتوان نشست
 برخاسته آیدیم سوار شده را ندیم باز از من مارت که نشینیم یکت جنابانی هم دیدیم که اطرافش دکانهای طولی
 مثل دالانهای کاروانسرا داشت در یکت دالان پیاده شده داخل دالان شدیم جمعیت زیادی
 بود ما که دیدند اطراف ما از دحام کرده بدین معنی که دیدیم نه امعه دکان دیده میشود نه میتوان راه رفت
 بالاخره داخل دکانی شده یکت عصای نیرزه دار و چند سرچینی خریدیم و مجدالدوله فرمودیم پول را بدهد بیاید
 و خودمان پیرون آیدیم سوار کالسکه شده کالسکه چی فرمودیم از معابر خلوت برو و بطرف منزل از کوچ که بطرف

از بیجان
 نشینیم

فولی برده می رود عبور کردیم چراغهای فولی برده را دیدیم روشن است خیلی با جلوه بود و همینکه سیر کوچ رسدیم
 یک مرتبه اسبهای کالسکه ما بر دوزین خورده خوابیدند و کم مایه بود که کالسکه برگردد و بخیرال معاندان
 کفتم پیاده شود و ما هم پیاده شدیم باز مردم از حمام کردند بالاخره کالسکه دیگر نشسته را ندیم بطرف منزل
 رسیدیم بخیا بان شانزلیزه پهلوی آن میلی که از مصر آورده اند و در بین فلکی بسیار بزرگی است که ماه را
 می بیند شب هوا صاف و ماه هم جلوه غریبی داشت بالای برج ایفل هم چراغ الکتریسیته را روشن کرده
 بودند که آن خیلی جلوه داشت چراغهای شانزلیزه و کافه شانستان با دهنه خانه های اطراف خیابان و صفا
 خیابانها رویم رفته عالم خاتمی داشت بالون کاب سیف هم که چهار دارد در هوا بود و باروشنی الکتریسیته
 که از زیرش تابیده بود مثل یکی از ستاره های آسمان بنظر سیاه میل کردیم برویم زیر بالون تا شاکنیم را ندیم
 از پهلوی عمارت خودمان گذشته رسیدیم بخیل بالون که نزدیک منزل خودمان است اتفاقاً اینجا خلوت
 بود پیاده شده داخل باغی شدیم و از یک کوزه که زمین و دیوار بایش از خاک بود گذشته وارد محوطه شدیم
 که تماشای خاک و اطرافش درخت و بوته بود و وقتی که اینجا رسیدیم بالون باین آمد چند نفر زن مرد
 نومی آن نشسته بودند رئیس بالون هم نومی بالون بود اگر خان پیشخدمت و سوار بالو او زیر مختار فرانسه هم
 طران و چند نفر دیگر بارش بالون نومی بالون نشسته رفتند بالا در بین راه کوپا رسیدند بودند اینجا
 شیپور کشیده شد رسم است سه تنبوره که میزند آنوقت بالون را پایین سبکشند پنج دقیقه رفتن اینها
 طول کشید سیصد ذرع بالا رفته بودند در سبیل این بالون که جامی ششمن آدمها با ستوده دوار زده نفری
 نشینند وضع رفتن بالون بالا این است اولاً بکت ماشین بزرگی نومی باغ است با دستگاه مفصلی که با
 آن چرخ و اسباب الکتریسیته را بر زیر بالون میزنند تا نیاید در آن محوطه خاکی که وسط آن مثل کوزه در خانه کوه است
 و پله های چوبی میخورد و در وسط آن کودی بکت دیگری سوراخ کوچکی است طناب این بالون از این
 سوراخ کوچکی که بکت اسباب و ماشین کوچکی میان آنست میروند پایین و از زیر زمین وصل است بکت
 ماشین بزرگی که در گوشه باغ است و این طناب محکم بآن چسبیده شده است در وقت بالا رفتن بالون
 آن ماشین بزرگ را با بخار حرکت میدهد و طناب آهسته آهسته از آن سوراخ کوچکی که ماشین کوچکی
 بیرون میآید و بالون هوا می رود و خلاصه مراجعت بمنزل کردیم (روز پنجشنبه ۱۵ آذر ۱۳۰۳)
 صبح از خواب برخاستیم اشخاصی که امروز قبل از نماز حضور ما انداز می فرارند سید حمزه البخاری که از اولاً
 ابو بکر خلیفه است جوان عربی است بلند بالا و خوش سیما بسیار آدم بانگی است اصل سیامی عربی دارد
 برای تماشای کپیور سیون پاریس آمده است دیگر میسور از احاکم کنگوی فرانسه است که بکنگو میروند

چشمه

جنرال رتون دکترا لپو وندان ساز میو و بلو و بلو طمس که اصلا فرانسه است قد کوتاه و تنه قطری
 دارد سفش زیاد اما عینه اش خیلی خوبست اگر چه اصلا فرانسوی است اما مدت است که سفیدالن و زمانه طمس
 لندن است که اخبار انگلیس و سایر ممالک فرانک را در طمس مینویسد خلاصه بنا خوردیم بعد از نماز یک ساعت
 از ظهر گذشته کاسکه حاضر شد من با جنرال همانا در میو با لوبا کاسکه نشسته بعضی از ملترین هم در کاسکه
 های دیگر ملترین کاب بودند را ندیم برای انگن از پارک (مونسو) گذشته و از آن محلات پان
 دست پاریس عبور کرده و از دروازه (سنت اوان) بیرون رفتیم و از وی که همین سحر را در عبور
 کرده و از روی پل نری که از آب رودخانه سن شعب کرده دوستی ساخته اند گذشته بقیه (وین)
 رسیدیم کلیسای بزرگی دارد آن جا داخل قصبه دده (اینی نای) شده بعد بقیه (انگن) رسیدیم
 جمعیت زیادی جبر شده حاضر بودند دم قوه خانه پیاده شده رفتیم بالا اینجا هم جمعیت زیادی قدر
 بالای قوه ایستادیم مجدالدوله و ابوالحسن خان و ادیب الملک و بعضی دیگر از ملترین ما هم که عقب بود
 رسیدند قایقی برای ما روی دریاچه حاضر کرده بودند رفتیم سوار شده را ندیم اب دریاچه زرد رنگ
 و عمقش گشت بیش از یک ذرع عمق ندارد تفصیل انگن را در روزنامه سفر اول شرو خواننده ام حالا
 دیگر لازم نیست شرح بدیم بنقد بنویسیم که جای خیلی باصفائی ابائی انگن قایقهای زیاد حاضر کرده سوار
 آنها شده در اطراف ما گردش میکردند دخترهای خیلی خوشگل آمدند و ایجاد دیدم که کپوهای رزد بلند بصورت
 و دویشان ریخته بود امروز باید برویم بجا رت سیلانی که (پولیس ماپیلین) در اینجا دارد و در سفر
 دوم هم اینجا آمدیم باغ و عمارت همین پرس رفتیم تا خودش بود این سفر را دیدم راه پارک پرس
 از زیر یک پل کوچکی است که شراع قایق ما بان پل گیر میکنند با نجه از زیر آن پل نفقه ما را از راه دیگر رد
 توی کوچه باغهای انگن پیاده شده این راه طولانی را پیاده رفتیم تا وارد پارک شدیم کنفرانکی هم که
 قایقهای این دریاچه در اجاره اوست جلوما افتاده و حرف میزد و اطلاعات میداد داخل پارک
 که شدیم پرس ما تیل را دیدیم که بالوی ناپلیون جلوما میآید لوی ناپلیون برادرزاده پرس است پرس
 ما تیل دختر رزن بنا پارت برادر ناپلیون اول است و لوی ناپلیون پسر پرس ناپلیون که او برادر پرس
 ما تیل است و این دو دختر رزن بنا پارت هستند که برادرزاده ناپلیون اول شوند پرس ناپلیون
 را از فرانسه بیرون کرده و حالا در سوئیس است پرس ما تیل بقا دو یکسال در لوی ناپلیون جوان است
 رئیس سیاه و رنگت پریده دارد سگفت در قشون ایتالیا منصب دارم و در اینجا خدمت میکنم (در
 من ناپست) جوابی که پسر ما پست جواب است و در سفر اول گلوبد الماس بزرگی از او خریدیم و با

امین السلطان مرحوم دوست بود در اینجا دیده شد با زوجه اش که زن جوان خوشگلی است در پارک گرو
میکرد و گویا با پرنس سابقه آشنائی دارد خلاصه پارک بسیار بزرگ با صفا نیست و گلکاری خوب دارد
تمام زمین پارک آویشن و کاکوتی است و بوی خوبی دارد در فقیم توی اطاق و عمارت پرنس که عمارت
خوبی است ششیم پرنس مایلدا اگر چه پنهان و یکسال از عمرش اما خیلی مابینه و قوی چشمه و زرنگ است شبی که
آوردند خوردیم آب خوردیم از شاه زادگان کسی را که فرانسه با اوزن داده اند که در پاریس توقف نماید
یکی همین پرنس مایلداست که از خانواده لویی ناپلیون است یکی دیگر هم دوکت دو مال است که پسر لوی
قلیب و در قصرشان فی مترال دارد خلاصه چون خبر کرده بودیم که موزه لاکسا نورغ برویم و دیر میشد
برخواستیم آمدیم پرده نیکت پیره زن شتا و یکساله در اینجا دیدیم که با این کبرن بسیار زرنگ بود و تنه
راه مرفت این پیره زن (دختر مادشال کاسیتلان) است و زوجه (بولانکو) مارشال کاسیتلان
از سردارهای قدیم فرانسه در عهد ناپلیون سیم و رئیس اردوی لاین بوده است و بولانکو در سفارت
فرانسه در عهد ناپلیون سیم آتشه میلیتر بوده و یکت روز بگذرمان سان قشون در حضور کلیوم میداده اند
اسب او را برداشته زمین زده مرده است خیلی زن خوش سیمای بالابلندی است خلاصه آمدیم شاه
زاده خانم با ما آمد چون کشتی بزرگت از زیر پل سابق الذاکرنی گذرد بکشتی کوچک شاه زاده خانم سوار
شدیم و خود شاه زاده خانم بالویی ناپلیون و زن پسر خواهری و آن زن ببردیکو جنرال برانزه و میوبالوا
و محمد آله و ابوالحسن خان دین کشتی پیش بودند زنها و دخترهای هم که در وقت آمدن در قایقها همراه ما بودند
باز با قایقهای خودشان دور ما را گرفتند را ندیم تا رسیدیم بقوه خانه اینجا پایاده شده رفیم بالای خانه
قدیمی اینجا ایستاده بعد با آنها وداع کرده توی قایق نشسته و رفتند و ما هم سوار کالسکه شده از همان ایلی که
آمده بودیم مراجعت کرده بهتر پاریس که رسیدیم راه را کج کرده را ندیم برای موزه معدن لاکسا نورغ
وقت نکت بود رسیدیم موزه پیاده شدیم دیر که موزه که مرد پیر قد بلندی بود و ریش سفیدی داشت
و همش (هاتن دلاگوپیلیر) است او آمد دست داده تعارف کردیم اول ما را برد جنرال
خودش که متصل موزه است خانه خوبی دارد زوجه اش استقبال کرد رفیم توی اطاق قدیمی سوه و شبی
خورده برخواستیم آمدیم برادر خباب ساوی کارنوس هم که اسمش (اڈلف کادنو) است حاضر
بودنبا کردیم بگردش کردن اگر چه پواتاریک و درست دیده نمیشد اما نام میزبان را دیدیم جواهر و سنگها
معدنی قیمتی و عیبه خیلی داشت وقت زیادی برای گردش این موزه لازم است که آدم تمام اینجا
ببیند اما با این کمی وقت و نایکی پواتاریکی ممکن بود همه را بدقت ببینیم سنگهای طلا و نقره و جواهر

برقدار ممکن بود دست گرفته تماشا کرده آیدیم ما پین اداره این موزه یک باغ کوچک مخصوص خوبی هم بجهت
 عملیات خودش دارد که اهل شهر و مردم خارجی داخل این باغ میشوند از این باغ کوچک هم بیایم بزرگت ...
 لاکس هوزنغ دیواری آهنی دوری دارد که مفضل است بیایم کوچکت آمده از بنجاده داخل باغ بزرگت لاکس هوزنغ
 سنیم همیکه مردم فهمیدند ما داخل باغ سنیم اجتماع نمودند فرمودیم کالسکه با آوردند نوبی باغ سوار شدند
 و رفیقیم از کوجهای زیاد عبور کرده از جلو (پان ته آن) که کلیسالی است که مردمان معتبر معروف را در بنجا
 دفن میکنند و استخوان پدر مسوکار نور اہم در بنجا دفن کرده اند که نشیم و آیدیم منزل سب را بنامنا خانه ...
 ایدن) رفیقیم تماشاخانه بس با خوبیت از چند پله کوچکت بالا رفتند و بروی سن لرد وسیعی بود در بنجا
 نشیم این سلطان و غزیر السلطان و سایر ملکنین ما ہم بودند وضع این تماشاخانه بیچ شباهتی بوضع تما
 تماشاخانهها ندارد بطرحی خاص ساخته اند و مرتبه است اما مثل سایر تماشاخانهها لڑهای کوچکت ندارد اطراف
 تماشاخانه مثل غلام گردش است که در بنجا مراتب دارد روی صندلی می نشینند و به بالارفت یکت در
 نما و جمعیت عربی از بازیکر با و رقاصها بود و قریب دو سیت نفر زن و دختر و پسر و مرد بالباسهای فاخر بود
 اساس و اصول این بازی این است که بازی عقل و جبل را بیرون می آورند یکت مردی لباس سیاهی پوشیده
 و روی خود را بکل مختلف سیاه کرده خود را شبیه جبل ساخته بود و یکت زن بلند بالائی که لباس سیا
 قشک خوبی پوشیده شبیه عقل شده بود این دو بدون حرف زدن با یکدیگر ساز و عمه میکردند مثلاً
 در یکت پرده صورت شخص حکیمی را که اختراع چراغ الکتریسیته را کرده بود در آوردند اطافی برای شخص حکیم
 ترتیب داده بودند و خود حکیم در اطاق سر نیز نشسته دستش از پرچانه گذاشته فکر میکرد و اسباب زیادی
 تومی اطاق و روی میزش بجنه مشغول اختراع الکتریسیته بود و چون آن مرد سیاه بود و در اطاق حکیم
 شده و او را با اشارات و وضعهای مختلف از اختراع و فکر این کار منع کرد بطوریکه حکیم از سر کار خود برخواست
 رفت بگردش و از صرافت این کار افتاد بعد عقل که آن زن جمیل بود و او شده حکیم را بدست و اشار
 چشم بصیحت و تحریرش کرده منع از پیروی خیال چهل نمود و دوباره او را بسر کارش آورده مشغول شد و الکتریسیته
 را ایجاد و اعدات کرد و بر نهایی متعدد زد و دیگر شبیه توئل فنی بطلایا که بهفت فرسنگ راه تومی
 کوه را سوراخ کرده اند و او را در مذابا پرده شکل کوه و توئل که عملیات مشغول کار بودند چهل که آن مرد سیاه
 پوش بد ترکیب بود و او را در مذابا پرده عملیات را از کار و سوراخ کردن توئل باز داشت بعد زنی که صورت
 عقل بود و او را در مذابا پرده عملیات و معنی بصیحت کرده آنها را دوباره کار باز داشت و توئل سوراخ
 کردند بعد شبیه کانال سوراخ آورده اند که در قدم اینجا همیشه جنک بود و نزاع میکردند و آدم کشته میشد

شماره

و جل آنها را باین حرکات بدو امید داشت تمام این حالات بدانشان دادند و جنگت کردند و آدم گشته
 شد و جل در میان آنها مشغول اغوا بود بعد عقل او روشد و آنها را ازین حرکات زشت منع کرده بکندن کانال
 و داشت و مشغول شده کار را تمام کردند و در یار ابراهیم وصل نمودند خلاصه از این قبیل بازیها در او زدند
 و هی عقل بر جل غلبه میکرد و تمام این بازیها را پرده سپرده عینا نشان میدادند که خیلی تماشا داشت و درین
 ضمن قاصدهای زیاد میرقصیدند و بازی در حی آوردند بچه بامی کوچکت را صورتشان را سیاه کرده شعبه
 کا کا ساخته میآمدند رقص میکردند و ساز میزدند و بعد حلقه شده نشستند بکت قاصی آمد وسط آنها خیلی
 رقصید و این سیاهها نا آن دایره با میزدند و میخواندند خیلی خوب و خوش حالت بودند اما این همه رقص
 از خود این تماشا خانه نیست از ایطالیان و سایر جاها هم آورده اند و در سر پرده رقصها به شکلهای مختلف میشدند
 مثلا یک دفعه میرفتند روی صندلیها مرتبه مرتبه می ایستادند بکل روج و یک دفعه بصورت دستمال
 مقبولی میشدند در پرده آخر صورت را در وقت غروب کردن نشان دادند که تمام این رقصها در هر
 تماشا خانه روی صندلیها به شکل نیم خورشید بر مرتبه مرتبه ایستادند و از اطراف آنها شعاع قرمز خورشید
 مثل وقت غروب بالا آمده بود زن صورت عقل هم در وسط آنها ایستاده بود خیلی پرده تشنگت
 خوبی بود الحق تماشا خانه و بازی بسیار خوبی بود بعد از تمام آیدیم منزل اسم حکیمی که مخترع چراغ الکتریکی
 بوده (ادیسون) است امشب در آخر بازی کانال سوئز صورت تمام ابالی مالکت و دول را در او زد
 از ایرانی و انگلیس و فرانسه و المان و طرش و عثمانی و بلاند و سیاه و غیره و غیره سه نفر ایرانی بسیار
 خوب ساخته بودند که لباس آنها لباس خوشکل تماشا خانه بود اما کلابای پوست ایرانی کوچکت مقبول
 سرشان گذاشته بودند بکلابشان هم حقیقه پر دار کوچکی زده و در دست بر کد ام بکت برق شیر و خورشید
 داده بودند ابالی سایر مالکت هم لباس همان ملکیت خودشان را پوشیده و هر کد ام برق دولت خود را
 در دست داشتند تمام اینها آمده بایکد یکد رقصیدند بازی و رقص با تماشایی بود (روز جمعته یاز
 دهتم) امروز روز آخر توقف پاریس است و مگرین همه در تدارک حرکت و مشغول پاریس
 هستند قبل از آنها این سلطان و میوبالو او جنرال هماندار و این بکت قاصی باشی دولت فرانسه
 بحضور ما آمده بعضی اسباب و هدایا از طرف جناب رئیس جمهوری برای ما آوردند از جمله بکت
 هزار پیشه بود با اسباب چینی کارتنور بسیار چیز خوبی بود دیگر بکت قبضه تفنگت ساچمه زنی و بکت
 عالی کار کوپلن بود همه خیلی نفیس بود اظهار امتنان کردیم بعد آیدیم سر نهار نهار خوردیم بعد از نهار با جمعی
 و میوبالو او جنرال هماندار سوار کالسکه شده از کوچه کلیر رفتیم بیاعی که بالون در آنجا هوای گنند هم

این باغ هم کلبه پر است و داخل باغ رشیدم دور باغ در حفت موز پادی بدیوار با کشیده بودند و غوره
 زیادگی داشت یک سته موز یکاچی مجاری هم در اینجا موز یکت میزدند اینها همان موز یکان چهای مجاری است
 که در انگلیس در خانه روحیلید هم ساز میزدند آن بالون بزرگی که طناب و مهار دارد امروز بالا میزد و یک
 بالونی دیگر از آن کوچکتر برای بالا رفتن حاضر کرده بودند تا سبل کوچکی بعد از جای دو نفر است یکت لوله
 ابریشمی بود که یکت سوزن لوله بالون و سردیکرش با شبنمی اتصال داشت که از آن ماشین بخار کار بواسطه
 آن لوله داخل بالون میشد نام این بالونها با ابریشم است و ابریشم اینها را هم مخصوصا باید از چین بیاورند
 می گفتند ابریشم ایران هم برای این کار بسیار خوب است خلاصه بالون حاضر شده میگویند که خودش با یک نفر
 روسی که همیشه کلیر بود و نوی بالون نشسته بود رفتند تا چشم کار میکرد بالا رفتند اما زیاد بالا نرفته بطرفی کوچ
 کرده از نظر غایب شدند بعد باو احسن خان و ادیب الملکت و بعضی دیگر از طرینین را فرمودیم نوی آن
 بالون بزرگ طناب داشتند بالا رفتند اما چون باد میآمد و برای رفتن بالون بواسطه نبود بعد
 سی ذرعی که بالا رفتند دیدیم بالون حرکت زیادی میکند فرمودیم پایین آوردند وقتی بالون بوارفت
 یکت زن فریب تو مندی که (دولون کور) و در یکت تاشا حاه (اکرمیس) است یعنی بازیکر اشعا
 بدیده که در تعریف و جرات مسافرن بالون (کلو ویش هوک) گفته بود استاده مثل خطبه
 باوان بلند خواند خیلی زن غریبی بود این کلو ویش هوک وکیل شهر مارسیل است و شعر هم میگوید
 فد کوناه و زلفهای مثل در اویش دارد خلاصه مراجعت بمنزل کرده تغییر لباس داده سوار کالسکه شده تا
 رفتم به الیزه برای وداع با جناب رئیس جمهوری و امین سلطان و غیر هم در کاب بودند مردم بده عمارت
 جنرال بووورد) استاده بود میویشه ار صدر اعظم و اسپولر وزیر امور خارجه هم بودند جناب رئیس
 هم استقبال کردند دست داده رفتم بالا قدری نشسته صحبت کردیم زوجه جناب رئیس هم آمد رئیس
 یکت محتمه کوچکت خود را که در نوی جعبه بود حضورا بجا بدیده دادند مراجعت بمنزل کردیم بعد از ساعتی هوا
 کالسکه شده با امین سلطان و غیره رفتم با کسپو سیون با کالسکه داخل شده تا محل امتعه خود دولت فرست
 که در مرکز کسپو سیون واقع است رفتم تاشا و کردش ما امروز بخصریدین صنایع فرانسه شد خیلی پیاده
 راه رفته خسته شدیم جواهری وزیر کبری طلا و نقره و مطلقا کاری و مفضض کاری و چینی سازی و بلورالاست
 و آینه و اسباب بای دیگر فرانسه بفضیل تاشا کردیم و بعضی جواهرات و غیره خریدیم اسبابهای
 بعضی خوب بقدری بود که جا داشت قلا شخص دوسته کرد و تومان بدید و خرید نماید خلاصه وقت تمام نکت
 بود جواز استس ساعت بعد از ظهر داخل کسپو سیون بسته میشود و مردم باید بیرون بروند اما بیرون کسپو